

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΑ ΡΑΨ. Ζ, στ. 369- 529

Η Έκτορος και Ανδρομάχης όμιλία είναι η περιφημότερη σκηνή της Ιλιάδας. Σ' αυτή τη σκηνή, και γενικότερα στο Ζ, ο ποιητής παρουσιάζει «τον μεγαλύτερο ήρωα των Τρώων - όχι τον φοβερό πολεμιστή, αλλά τον γυιό, τον αδερφό, τον σύζυγο, τον πατέρα· μας δείχνει τους δεσμούς που τον κρατούν στην πόλη μέσα και την ίδια στιγμή τον σπρώχνουν έξω στη μάχη για να τους υπερασπιστεί» (Ι. Θ. Κακριδής).

Διδακτικοί στόχοι

- Η συζυγική «ομιλία» : η αξία της και ο ρόλος της σε σχέση με την εξέλιξη της πλοκής
- Ηθογράφηση του Έκτορα και της Ανδρομάχης
- Ο ομηρικός ανθρωπισμός(οι ανθρώπινες πλευρές των ιλιαδικών ηρώων)
- Μια τρυφερή οικογενειακή στιγμή(αλλαγή του πολεμικού σκηνικού και διάλειμμα μέσα στον όλεθρο του πολέμου): το ηρωικό έπος μεταπλάθεται σε αντιπολεμική διαμαρτυρία
- Βασικές αξίες του ηρωικού κώδικα: τιμή, αιδώς, ανδρεία, χρέος προς την πατρίδα...
- Θέση της γυναίκας και του παιδιού στην ομηρική κοινωνία
- Ο θάνατος του Έκτορα βέβαιος → πτώση της Τροίας
- Χρήση αφηγηματικών εκφράσεων: ομηρική παρομοίωση, προοικονομία, ειρωνεία , άστοχα ερωτήματα

Στ. 388...: ενέργεια Ανδρομάχης να τρέξει στα τείχη → την εξισώνει με τις άλλες Τρωαδίτισσες και ταυτόχρονα τη διακρίνει βάζοντάς την στις Σκαιές πύλες άλλη χρονική στιγμή ► η συνάντηση μοιάζει αδύνατη

Αριστοτεχνικός ο τρόπος με τον οποίο προετοιμάζει ο ποιητής τον ακροατή γι' αυτό το χώρο συνάντησης δημιουργώντας του αγωνία

Η Ανδρομάχη ανησυχεί – ο Έκτορας την ψάχνει όμως...

<ο ποιητής παίζει με την αγωνία του ακροατή >

από «σύμπτωση» τελικά πραγματοποιείται

στ. 404- 405: κινηματογραφική περιγραφή εικόνας

<παρουσίαση σκηνικού- οι πρωταγωνιστές – εστιάζει στις κινήσεις - καταλήγει στο βλέμμα και την έκφραση του προσώπου >

η συνάντηση των δυο συζύγων: με διακριτικότητα και άριστα ψυχολογημένο τρόπο.

Χωρίς συναισθηματικές εξάρσεις και αισθησιακές λεπτομέρειες , με λιτό τρόπο.

ο πατέρας: με τρυφερό χαμόγελο

η μητέρα και σύζυγος: με δακρυσμένα μάτια, η αυθόρμητη κίνηση να αγγίξει το χέρι του.

Στ. 406...: επιχειρήματα Ανδρομάχης

Σε τρία χρονικά επίπεδα	Συναισθηματικού χαρακτήρα και υποκειμενικά (όπλα της: η ορφάνια του παιδιού, η χηρεία της)
α) στ. 406- 413: αναπτύσσει ό,τι φοβάται για το μέλλον	
β)στ. 413- 428:αναδρομή στο παρελθόν	
γ) στ. 429-430: στο παρόν	

Στ. 414...: η ιστορία της πατρικής οικογένειας της Ανδρομάχης(με επική άνεση)

α. έχει την ευκαιρία ν' αναφερθεί στον Αχιλλέα(να μην τον ξεχνάμε)

β. να υποβάλει την εντύπωση ότι η Ανδρομάχη δεν θα ξεφύγει από την τραγικότητα της γενιάς της(τραγική ειρωνεία)

στ. 441...: λόγος Έκτορα: γεμάτος κατανόηση, όμως όχι μόνο σύζυγος και πατέρας αλλά και πολεμιστής – με γνώμονα τη λογική.

<p>Η ομηρική «αιδώς»: συναίσθημα ντροπής για το τι θα πουν οι άλλοι, αλλά και σεβασμού της κοινής γνώμης.</p>	<p>Στόχος → η εκτίμηση των συμπολιτών του</p> <p>τιμή, υστεροφημία</p>
<p>προστίθεται και μια εσωτερική πίεση (από τον εαυτό του) – δεν θέλει να προδώσει τη φύση του</p>	

Στ. 466...: η σκηνή από συζυγική γίνεται οικογενειακή . Ο Έκτορας – πατέρας. Ο Έκτορας αφήνει τον πολεμιστή καταγής (*το κράνος του*) ` είναι μόνο πατέρας(μπροστά στην παιδική αθωότητα).

Ο Έκτορας

Γνωρίζει τον κόσμο της ..... που επικαλείται η σύζυγός του και παραδέχεται πως έχει δίκαιο. **Πρ**..... την τελική πτώση της Τροίας και σκ..... το μέλλον της γυναίκας του ως σκλάβας κάποιου Έλληνα. Ο ίδιος αγαπά τη γυναίκα του περισσότερο από κάθε άλλον (στ. 450 κ.ε.) και θέτει τη **συζυγική α**..... πιο πάνω και από τους υιικούς δεσμούς αλλά και τους δεσμούς που συνδέουν τους πολεμιστές. Η αγάπη που νιώθει για τη σύζυγο και τον γιο του αποτελούν **π**..... που θα μπορούσε να τον απομακρύνει από τον **η**..... **κώδικα συμπεριφοράς** των πολεμιστών της Ιλιάδας. Ο ήρωας συναισθάνεται τις οδυνηρές συνέπειες του θανάτου του για την οικογένειά του, αλλά η **ιδ**..... του, όπως και η επιθυμία του να κρατήσει ψηλά τη μεγάλη δόξα του πατέρα του, δεν του επιτρέπουν να παραβεί τον **κώδικα** της ηρωικής συμπεριφοράς που καθορίζεται ως άγραφος **κ**..... για τους ανδρείους. Η επιλογή του να δώσει μία μάχη εκ προοιμίου χαμένη υπαγορεύεται από την παραπάνω λογική, σύμφωνα με την οποία η αποφυγή του πολέμου θεωρείται καταδικαστέα. Αντιθέτως, η **π**..... **ανδρεία** και το **κλέος** επιβραβεύονται με την αθάνατη φήμη (**υ**.....) που θα ακολουθεί τον ήρωα τόσο όσο βρίσκεται εν ζωή όσο και μετά τον θάνατό του. Η **ομηρική** ....., το ανάμεικτο δηλαδή συναίσθημα της **ντροπής** (*αἰδέομαι Τρώας καὶ Τρωάδας ἑλεκσιπέπλους*) με τον **σ**..... της κοινής γνώμης και τον **φόβο της ατ**....., βοηθά τον Έκτορα να ξεπεράσει τη διαδικασία του αποχωρισμού και να επιλέξει τον πόλεμο. Ταυτόχρονα, ο **θ**..... του επιθυμεί βαθιά να ακολουθήσει τον ηρωικό **κώδικα τιμής** που ταυτίζεται με τη **μ**..... του αλλά και με την **π**..... που ο ήρωας έχει λάβει, και στην οποία οι αξίες και οι προσδοκίες της κοινότητας γίνονται δική του βαθιά επιθυμία. Ως εκ τούτου ο Έκτορας είναι ένα βαθιά **τρ**..... **πρόσωπο**.

Οι ευχές που δίνει στον γιο του βρίσκονται σε συνειδητή αντίθεση με τον προηγούμενο απελπισμένο λόγο του για την τύχη της Ανδρομάχης.

Η γυναίκα του σκλάβα - ο γιος του βασιλιάς

Η γυναίκα του θα κουβαλά νερό στους κυρίους της - ο γιος θα κουβαλά τα όπλα του σκοτωμένου εχθρού νικητής.

Η αποκατάσταση της εικόνας του Πάρι ως ιλιαδικού ήρωα γίνεται στο τέλος της ραψωδίας (στ. 503-529). Καθώς προχωρεί για τη μάχη, προβάλλεται η λαμπρή πολεμική εξάρτησή του *κλυτὰ τεύχεα ποικίλα χαλκῶ*, η ταχύτητά του *πειτ' ἀνὰ ἄστῃ προσὶ κραιπνοῖσι πεποιωῶς*, η εντυπωσιακή εμφάνιση και ορμητικότητά του (παρομοιάζεται με ἄλογο που σπάζει τα δεσμά του, στ. 506-512), η ομορφιά και η λάμψη του (παρομοιάζεται με ἥλιο, στ. 513). Ο Έκτορας αναγνωρίζει την ανδρεία του Πάρι, αφού ξεκαθαρίζει ότι κανένας λογικός ἄνδρας, *ἐναΐσιμος* (στ. 519), δε θα αμφισβητούσε τη γενναιότητά του. Ωστόσο, δίκαια κατηγορείται από τους Τρώες, διότι αποσύρθηκε από τη μάχη, ενώ εκείνοι υποφέρουν εξαιτίας του. Ο Πάρις δεν κατηγορείται για δειλία, όπως φοβάται ο Έκτορας ότι θα κατηγορηθεί, αν μείνει μέσα στα τείχη της Τροίας και ασκήσει αμυντικό πόλεμο. Ο ίδιος δικαιολογεί τη σκληρή στάση που έδειξε απέναντί του, όταν τον βρήκε στο θάλαμο της Ελένης, λέγοντας πως «τὸ δ' ἐμὸν κῆρ ἄχνυται ἐν θυμῶ, ὄθ' ὑπὲρ σέθεν αἴσχε' ἀκούω». Η καρδιά του πονεῖ, όταν τον κακολογούν οι Τρώες.

Τα δάκρυα παίζουν σημαντικό ρόλο στη σκηνή
Στ. 406: εκφράζουν χαρά, ευτυχία
Στ. 484: ανάμεικτα αισθήματα «γελοκλαίγοντας»
Στ. 496: η πίκρα του αποχωρισμού

Στοιχεία τεχνικής

Στ. 413-428, 475-481, 526-529: *Επική ειρωνεία*

Στ. 502: *προοικονομία*

Στ. 378: «*ἀστοχα ερωτήματα*»- ανάμεσα σε δυο πρόσωπα. Το α' απορεί και προτείνει λύσεις (δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα) το β' αναιρεί πρώτα κι ύστερα δίνει τη σωστή απάντηση. Δεν είναι φλυαρίες περιττές αλλά η λύση ακούγεται στο τέλος σκόπιμα γεμάτη βάρος και δύναμη.

Διάλογος Έκτορα και οικονόμου (στ. 376-389)

Έκτορας: Απορία- Προτείνει εύλογες λύσεις σε μορφή διαζευκτικών ερωτημάτων
Οικονόμος: Αναίρεση των λύσεων που προτείνει ο Έκτορας με τα ίδια λόγια - Σωστή απάντηση

Παρομοιώσεις: τονίζουν κάποια έντονα χαρακτηριστικά των ηρώων- ζωντανεύει η κύρια διήγηση- «σπάει» τη μονοτονία μιας περιγραφής – προκαλεί μέσα μας την κατάλληλη ψυχική διάθεση...

Η ποιητική λειτουργία της σκηνής

Σε μια κρίσιμη στιγμή του πολέμου ο ποιητής μας γνωρίζει το πρωτοπαλίκαρο των Τρώων, τον Έκτορα ως σύζυγο, πατέρα και πολεμιστή. Η σκηνή είναι μια ειρηνική ανάπαυλα στα πολεμικά επεισόδια που προηγούνταν και σ'αυτά που θα ακολουθήσουν.